

Ταυτότητα σεναρίου**ΤΙΤΛΟΣ:** «Ταξίδι με ρομαντικό προορισμό»**ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΣ:** Αγγελίδου Ελένη, φιλόλογος (2^ο ΓΕΛ Κομοτηνής)**ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ:** Νεοελληνική Λογοτεχνία**ΕΝΟΤΗΤΑ:** Παράδοση και Μοντερνισμός στην Νεοελληνική Ποίηση**ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΓΝΩΣΤΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ:** Ο Ρομαντισμός**ΤΑΞΗ:** Α΄ Λυκείου**ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΟ ΕΥΡΟΣ:** Λογοτεχνία, Εικαστικές τέχνες, Πληροφορική**ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΑΘΗΤΩΝ:** 25**ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΟΣ ΧΡΟΝΟΣ:** 4 διδακτικές ώρες**Περίληψη**

Στο σενάριο που ακολουθεί παρουσιάζεται μια διδακτική πρόταση στην οποία επιδιώκεται η αναγνώριση των χαρακτηριστικών του ρομαντισμού στην ποίηση, στον ευρωπαϊκό και ελληνικό χώρο.

Στόχος είναι η προσέγγιση της λογοτεχνίας διαθεματικά με τρόπο παιγνιώδη στο πλαίσιο της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου με τη χρήση των Τ.Π.Ε.

Σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα

Το παρόν σενάριο ακολουθεί το Α.Π.Σ. ως προς τον προβλεπόμενο χρόνο διδασκαλίας και τους στόχους που θέτει (αλλαγές που σημειώνονται στη λογοτεχνία στο πλαίσιο καλλιτεχνικών και πολιτισμικών ρευμάτων και τη σχέση των λογοτεχνικών κινήματων με την εποχή τους)

Προϋποθέσεις υλοποίησης

1. Διαθέτουμε ένα διδακτικό δώρο στο εργαστήριο πληροφορικής.
2. Έχει γίνει σε προηγούμενη ώρα ο χωρισμός των μαθητών σε 5 ομάδες των 5 ατόμων. Έχουν ληφθεί υπόψη οι προτιμήσεις των μαθητών, αλλά και οι τεχνολογικές τους δεξιότητες προκειμένου να γίνει ομοιόμορφη κατανομή τους.
3. Έχει γίνει ανάθεση ρόλων σε κάθε μαθητή ανάλογα με τις δεξιότητες και προτιμήσεις του (χρήση Η/Υ, παρουσίαση εργασιών στην ολομέλεια, σύνδεσμος με τις άλλες ομάδες και τον καθηγητή, γραμματέας).
4. Έχει προηγηθεί σύντομη αναφορά στα χαρακτηριστικά της παραδοσιακής και μοντέρνας ποίησης καθώς και ανάγνωση των κειμένων που θα αξιοποιηθούν.
5. Προβλέπεται μία επιπλέον ώρα στην αίθουσα διδασκαλίας για την παρουσίαση των εργασιών και τη συζήτηση – ανταλλαγή απόψεων μεταξύ των μαθητών.
6. Έχει δημιουργηθεί από τον εκπαιδευτικό ιστολόγιο για την ανάρτηση των εργασιών των μαθητών.
7. Έχει γίνει η αποθήκευση των Φύλλων Εργασίας σε διακριτούς φακέλους στην επιφάνεια εργασίας των Η/Υ που θα χρησιμοποιηθούν στο Εργαστήριο Πληροφορικής.

8. Προβλέπεται η συνεργασία με τον καθηγητή Πληροφορικής τόσο για την επίλυση τεχνικών προβλημάτων κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του σεναρίου όσο και νωρίτερα για την καθοδήγηση των μαθητών για τη χρήση των εργαλείων web2.0 που θα αξιοποιηθούν.

9. Οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι με την κατευθυνόμενη και ελεύθερη πλοήγηση στο Διαδίκτυο.

Υλικοτεχνική υποδομή

- Βιντεοπροβολέας με ηχεία
- Εργαστήριο Πληροφορικής με σύνδεση στο Διαδίκτυο
- Φυλλομετρητής
- Επεξεργαστής κειμένου
- Πρόγραμμα δημιουργίας ταινιών (movie maker)
- Πρόγραμμα δημιουργίας συννεφόμενου (tagxedo)
- Προβολή Παρουσίασης
- Ιστολόγιο τάξης
- Μνήμη USB
- 5 φύλλα εργασίας

Βασικός σκοπός και επιμέρους στόχοι της διδακτικής πρότασης

Βασικός σκοπός αυτής της διδακτικής πρότασης είναι να γνωρίσουν οι μαθητές τα χαρακτηριστικά της ρομαντικής ποίησης και με παιγνιώδη τρόπο να παραγάγουν λόγο, να καλλιεργήσουν τη δημιουργικότητα και την ευαισθησία τους και να συνδέσουν τη λογοτεχνία με άλλες μορφές τέχνης.

Ειδικότεροι στόχοι

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, στάσεις

Με την εφαρμογή του σεναρίου στόχος είναι οι μαθητές να

- Συνδέσουν τη λογοτεχνία με την πραγματική ζωή, τον τόπο και την εποχή κατά την οποία γράφτηκε.

Γνώσεις για τη λογοτεχνία

- Να γνωρίσουν το λογοτεχνικό κίνημα του ρομαντισμού, τις διαστάσεις του σε γεωγραφικό επίπεδο και τις τέχνες που επηρέασε (ζωγραφική μουσική).
- Να κωδικοποιήσουν τα χαρακτηριστικά του ρομαντισμού
- Να έρθουν σε επαφή με αντιπροσωπευτικά έργα και καλλιτέχνες του ρομαντισμού στην Ελλάδα αλλά και στην Ευρώπη
- Να αντιληφθούν την κατασκευαστική πλευρά της λογοτεχνίας ως μέσο κατανόησης της λειτουργικής δομής και ως δυνατότητα προσωπικής έκφρασης
- Να απομονώσουν και να νοηματοδοτήσουν με παιγνιώδη τρόπο τα υφολογικά χαρακτηριστικά του ποιήματος και κατόπιν να παραγάγουν δημιουργικό αυθεντικό λόγο σε συνομιλία με το κείμενο (να διαδράσουν με το κείμενο)
- Να πειραματιστούν με τις δυνατότητες της γλώσσας
- Να αποκτήσουν θετική στάση απέναντι στην ποίηση

- Να κατανοήσουν ότι η ποίηση - με ιδιαίτερο τρόπο - εκφράζει τα συναισθήματα και τις συγκινήσεις των ανθρώπων

Δεξιότητες/Γραμματισμοί

- Να ενεργοποιηθούν οι μαθητές, καταργώντας το παραδοσιακό σχήμα διδασκαλίας, ώστε να οικοδομούν τη γνώση ακολουθώντας την αυτενέργεια.
- Να καλλιεργήσουν την ικανότητα της ενσυναίσθησης (σελίδα ημερολογίου).
- Να εξασκηθούν στην ομαδική εργασία και στην ανάληψη πρωτοβουλιών στο πλαίσιο της ομάδας εκτιμώντας την αξία της συνεργατικής μάθησης.
- Να αποκτήσουν αυτοπεποίθηση στην κατεύθυνση της έκφρασης των προσωπικών ερμηνειών της λογοτεχνίας
- Να εξασκηθούν στη διαχείριση του χρόνου.

Δεξιότητες που σχετίζονται με τις Τ.Π.Ε.

Επιδιώκεται οι μαθητές να εξοικειωθούν με

- Την αναζήτηση της πληροφορίας - κειμένων σε ανοιχτά διερευνητικά περιβάλλοντα και επιλεγμένους διαδικτυακούς τόπους.
- Την διερεύνηση, αξιολόγηση και αξιοποίηση των προσφερόμενων πληροφοριών στο διαδίκτυο
- Την καλλιέργεια του ψηφιακού γραμματισμού
- Την παραγωγή και παρουσίαση πολυτροπικών κειμένων
- Την αποτελεσματική αξιοποίηση των εργαλείων web2.0 και του επεξεργαστή κειμένου για την προσέγγιση και αισθητική απόλαυση του κειμένου
- Την παραγωγή λόγου και την επέμβαση στα λογοτεχνικά κείμενα με τροποποιήσεις, πειραματιζόμενοι/ες με τη δημιουργική γραφή, δυνατότητα που προσφέρει ο επεξεργαστής κειμένου
- Την αξιοποίηση και αξιολόγηση του οπτικοακουστικού υλικού που παρέχει σε αφθονία το Διαδίκτυο
- Στόχος είναι η ανασύσταση της σχολικής τάξης ως μιας κοινότητας αναγνωστών με τη δημοσίευση της αναγνωστικής αντίδρασης στο ιστολόγιο της τάξης, (ανάρτηση εργασιών και τεκμηριωμένων αξιολογικών κρίσεων)

Υποστηρικτικό υλικό – Διαδικτυακοί τόποι

1. [Βικιπαίδεια](#)
2. [Ιστοσελίδα του Σπουδαστηρίου του Νέου Ελληνισμού](#)
3. [Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού, Ανάγνωση του «Πειρασμού» από την Ειρήνη Πατπά](#)
4. [You Tube, «Ελεύθεροι Πολιορκημένοι» σε μουσική Μαρκόπουλου](#)
5. [Ψηφιακό Σχολείο, Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων](#)
6. [Ιστοσελίδα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών](#)
7. [Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης, Ρομαντισμός](#)
8. [Εθνική πινακοθήκη, μόνιμη έκθεση παραρτήματος Ναυπλίου](#)
9. [Συννεφόμελο wordle](#)

Μεθοδολογικό πλαίσιο

Με αφορμή το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών για το μάθημα της Λογοτεχνίας της Α΄ Λυκείου, που είναι μαθητοκεντρικό, επιχειρείται μια **ομαδοσυνεργατική προσέγγιση** της υποενότητας «Ο Ρομαντισμός» στο πλαίσιο της δεύτερης διδακτικής ενότητας «Παράδοση και Μοντερνισμός» στη Νεοελληνική Ποίηση.

Με το παρόν σενάριο προωθείται η **ανακαλυπτική μάθηση** που κινείται στο χώρο της επικείμενης ανάπτυξης. Οι μαθητές διερευνώντας στο διαδίκτυο αποκτούν ενεργητικό ρόλο, ανακαλύπτουν τα βασικά χαρακτηριστικά του ρομαντισμού και συσχετίζουν το συγκεκριμένο καλλιτεχνικό ρεύμα με το ιστορικό και πολιτικό πλαίσιο της εποχής εμφάνισής του στην Ευρώπη και στην Ελλάδα. Καθώς ο μαθητής ασκείται στην επιλογή και τον έλεγχο του διαδικτυακού υλικού, την παραγωγή (μονοτροπικού και πολυτροπικού) λόγου σε αυθεντικές συνθήκες επικοινωνίας η μάθηση γίνεται **βιωματική**.

Οι μαθητές αναλαμβάνοντας συγκεκριμένους ρόλους στο πλαίσιο της ομάδας ανάλογα με τις επιθυμίες και τις δεξιότητές τους **συνεργάζονται αλληλεπιδρώντας** για την δημιουργία ομαδικών συνθετικών και διαθεματικών εργασιών. Οι **γνώσεις οικοδομούνται** με την αλληλεπίδραση των μελών της ομάδας (Vygotsky). Κατά τη συνεργασία και τη διαπραγμάτευση των δραστηριοτήτων μεταξύ των μαθητών παράγεται λόγος μέσα σε **συνθήκες ανάδρασης και ανατροφοδότησης** της σκέψης.

Για τη σύνθεση των εργασιών τους οι μαθητές αξιοποιούν προσωπικές εμπειρίες και αισθητικά κριτήρια και αναζητούν πιθανές ερμηνείες του κειμένου. (**θεωρία της πρόσληψης**).

Για τη σύνθεση των εργασιών τους **πειραματίζονται** με τις λέξεις και τη δομή του κειμένου και συνδυάζουν δημιουργικά γραπτό λόγο, εικόνες, κίνηση, ήχο, ώστε να διαφανεί η επικοινωνία και η συνομιλία των Τεχνών με τρόπο **παιγνιώδη**, χαρακτηριστικό άλλωστε γνώρισμα της λογοτεχνίας. Αξιοποιώντας τα ηλεκτρονικά εργαλεία, επεμβαίνουν στο κείμενο με ποικίλους τρόπους: υπερδεσμούς, κατάργηση της ομοιοκαταληξίας, χρωματισμό του κειμένου, αισθητοποίησή του με ήχο και εικόνα, για να παραγάγουν πρωτότυπα κείμενα δημιουργικής γραφής. Δίνουν έτσι έκφραση στη φαντασία τους και διευρύνουν την κριτική και συνδυαστική ικανότητά τους – ανάλογα με την αισθητική ανταπόκρισή τους απέναντι στο κείμενο.

Η **λογοτεχνία συνδέεται με την πραγματική ζωή**, αξιοποιώντας τις νέες εκπαιδευτικές τεχνολογίες. Οι Τ.Π.Ε. παρέχουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε μεγάλο μέρος λογοτεχνικού και πληροφοριακού υλικού («βιβλιοθήκη πληροφόρησης»), αίροντας τη μερικότητα που χαρακτηρίζει τα Ανθολόγια της Λογοτεχνίας. Επίσης λειτουργούν ως **εργαλείο συνεργασίας και επικοινωνίας** των μαθητών μεταξύ τους, με τον εκπαιδευτικό και με την κοινότητα (ιστολόγιο). Τέλος λειτουργούν ως «ηλεκτρονικό λογοτεχνικό εργαστήριο» που επιτρέπουν στο μαθητή να δημιουργήσει το δικό του λογοτεχνικό κείμενο, να επισκεφτεί και να συνδυάσει άλλες μορφές τέχνης, να αισθανθεί την ενότητα της Τέχνης και της ανθρώπινης δημιουργίας καταργώντας τους χωροχρονικούς περιορισμούς.

Με τη **συμμετοχή των μαθητών στο ιστολόγιο της τάξης** και την δημοσίευση της προσωπικής τους άποψης για τις εργασίες των άλλων ομάδων επιδιώκεται η δημιουργία μιας κοινότητας αναγνωστών στην οποία θα διατυπώνουν τεκμηριωμένη και αιτιολογημένη άποψη.

Ο **εκπαιδευτικός** παύει να βρίσκεται στο επίκεντρο της διδασκαλίας, αλλά πλέον γίνεται ο διευκολυντής, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την κατάκτηση της γνώσης από τον ίδιο το μαθητή: θέτει ερωτήματα, καθοδηγεί διακριτικά, επιλύει απορίες, γίνεται σύμβουλος και συμπαραστάτης στην ερευνητική διαδικασία των μαθητών. Βασικός σκοπός είναι η προώθηση της πρωτοβουλίας των μαθητών στην έρευνα του υλικού, τη σύνθεση των στοιχείων, την παρουσίαση του τελικού τους έργου. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενθαρρύνει και ανατροφοδοτεί τις προσπάθειες των μαθητών, καλλιεργώντας κλίμα εμπιστοσύνης και σεβασμού μεταξύ των μαθητών και μαθητών και εκπαιδευτικού. Ο εκπαιδευτικός αναλαμβάνει το ρόλο του διαμεσολαβητή, ώστε οι μαθητές - αναγνώστες - ερευνητές να οδηγηθούν σε μια δημιουργική σχέση με τη λογοτεχνία, να στοχαστούν κριτικά και να εκφραστούν δημιουργικά αξιοποιώντας τα εργαλεία των νέων τεχνολογιών.

Ο **μαθητής** βρίσκεται στο επίκεντρο της διδασκαλίας, καθώς αυτενεργεί, ερευνά, παράγει ποικίλα κείμενα, συνεργάζεται στο πλαίσιο της ομάδας, διευρύνει τη γνωστική και αισθητική του ικανότητα, κατακτά τη γνώση και απολαμβάνει τη λογοτεχνία. Τέλος συντελείται η αναβάθμιση της αυτό-εικόνας και της αυτοπεποίθησης, κυρίως των πιο αδύναμων των μαθητών

Αναλυτική περιγραφή

A' φάση

Κατά την 1η φάση ο εκπαιδευτικό προετοιμάζει τη φάση της κυρίως ανάγνωσης με την παρουσίαση ενός PPT στο οποίο θα παρουσιάσει **χρονογραμμή**, στην οποία τοποθετείται το κίνημα του Ρομαντισμού και πίνακες ζωγραφικής ελλήνων και ευρωπαϊών ρομαντικών ζωγράφων.

Ακολουθεί η ανάγνωση των ποιημάτων, που θα διαπραγματευθούν οι μαθητές στα φύλλα εργασίας που θα τους δοθούν, με τη συνοδεία κατάλληλης μουσικής υπόκρουσης από γνωστούς εκπροσώπους του ρομαντισμού στη μουσική (Μπετόβεν και Λιστ).

Τέλος με τη βοήθεια των μαθητών και με την τεχνική του **καταιγισμού ιδεών** αποτυπώνονται στο πίνακα της τάξης τα βασικά χαρακτηριστικά της παραδοσιακής και μοντέρνας ποίησης. Εισάγονται έτσι οι μαθητές στο λογοτεχνικό κίνημα και την εποχή κατά την οποία εμφανίζεται και ακμάζει, πλουτίζεται ο γνωστικός και αισθητικός ορίζοντάς τους, δημιουργούνται κίνητρα για περαιτέρω ενασχόληση με την ενότητα και προετοιμάζεται η φάση της κυρίως ανάγνωσης.

B' φάση

1^η ώρα (δραστηριότητα 1η)

Κατά την 1η ώρα οι μαθητές χωρισμένοι ήδη σε πέντε (5) ομάδες μεταβαίνουν στην αίθουσα πληροφορικής και στην επιφάνεια εργασίας του υπολογιστή κάθε ομάδας βρίσκουν το φύλλο εργασίας, το οποίο μοιράζεται στους μαθητές και σε έντυπη μορφή. Περιλαμβάνονται 3 δραστηριότητες από τις οποίες η πρώτη είναι κοινή για όλες τις ομάδες, καθώς αναφέρεται σε βασικές γνωστικές δεξιότητες της συγκεκριμένης ενότητας που αποτελούν προϋπόθεση για την εκπόνηση των εργασιών τους και την κατάκτηση της διδακτέας και εξεταστέας ύλης.

Στην **1^η δραστηριότητα** ζητείται από τους μαθητές να δημιουργήσουν έναν πίνακα με τρεις στήλες στον οποίο θα καταγράψουν τα βασικά χαρακτηριστικά του ρομαντισμού

(θεματογραφία, μορφή, γλώσσα, διάθεση) στην Ευρώπη, την Ελλάδα και τα Επτάνησα, ύστερα από έρευνα στο Λεξικό λογοτεχνικών όρων από το Ψηφιακό Σχολείο. Κατόπιν τους ζητείται να δημιουργήσουν μία Προβολή Παρουσίασης με πίνακες ζωγραφικής ελλήνων και ευρωπαίων ρομαντικών.

2^η ώρα (δραστηριότητες 2^η και 3^η)

Κατά την **2^η δραστηριότητα** κάθε ομάδα θα εργαστεί σε διαφορετικό κείμενο, αλλά οι δραστηριότητες παρουσιάζουν ομοιογένεια.

Οι μαθητές θα πειραματιστούν με τις λέξεις του κειμένου, θα μελετήσουν και θα ανασυνθέσουν την ομοιοκαταληξία του κειμένου, θα συνδυάσουν δημιουργικά με το κείμενο εικόνα, κίνηση, ήχο με τρόπο παιγνιώδη αξιοποιώντας ηλεκτρονικά εργαλεία του word και θα δημιουργήσουν πρωτότυπα κείμενα

Α' Ομάδα: Καλείται να αντιγράψει στο ηλεκτρονικό της έγγραφο **το ποίημα του Γ. Δροσίνη «Το σπίτι σου»**

Β' Ομάδα: Καλείται να αντιγράψει στο ηλεκτρονικό της έγγραφο **το ποίημα του Κώστα Κρυστάλλη «Το μαρμαρωμένο βασιλόπουλο»**

Γ' Ομάδα: Καλείται να αντιγράψει στο ηλεκτρονικό της έγγραφο **το 1^ο απόσπασμα από το δεύτερο σχέδιασμα των «Ελεύθερων Πολιορκημένων»**

Δ' Ομάδα: Καλείται να αντιγράψει στο ηλεκτρονικό της έγγραφο **τον «Πειρασμός» από το Γ' σχέδιασμα των Ελεύθερων Πολιορκημένων του Δ. Σολωμού**

Ε' Ομάδα: Καλείται να αντιγράψει στο ηλεκτρονικό της έγγραφο **το ποίημα του Γιόχαν Βόλφγκανγκ Γκαίτε «Το Εξωτικό»**

3^η δραστηριότητα

Κατά την **3^η δραστηριότητα** οι μαθητές καλούνται να εργαστούν με ασκήσεις ενσυναίσθησης. Υποδυόμενοι τον ποιητή ή κάποιο πρόσωπο του κειμένου καταγράφουν σε ημερολογιακή σελίδα τα συναισθήματα – σκέψεις τους ποιητή ή των ηρώων της ποιητικής σύνθεσης.

Εναλλακτικά μπορούν να αξιοποιήσουν εργαλεία web2.0 και να δημιουργήσουν ψηφιακή ταινία ή συννεφόλεξο για να αποδώσουν το ποίημα και τα συναισθήματά τους με οπτικοποιημένο τρόπο.

Γ' φάση

Κατά την 3^η φάση οι ομάδες παρουσιάζουν σε μία διδακτική ώρα τις εργασίες τους με τη χρήση βιντεοπροβολέα. Ήδη έχουν προηγηθεί οι αναρτήσεις στο ιστολόγιο της τάξης και όλοι οι μαθητές έχουν μελετήσει τις εργασίες των άλλων ομάδων, ώστε να ακολουθήσει διάλογος.

Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση πραγματοποιείται κατά τις 3 φάσεις της υλοποίησης του σεναρίου και ολοκληρώνεται μετά την ανάρτηση των εργασιών στο ιστολόγιο της τάξης και την παρουσίαση των εργασιών στην ολομέλεια κατά την 3^η φάση.

Ο καθηγητής κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του σεναρίου λειτουργεί ως συντονιστής και διευκολυντής, παρακολουθεί διακριτικά και ανατροφοδοτεί τις ομάδες και αξιολογεί σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο.

Τα κριτήρια αξιολόγησης των μαθητών είναι:

1. Συγκέντρωση και οργάνωση δεδομένων και πληροφοριών (μονάδες 20)
 2. Επικοινωνιακές δεξιότητες γραπτού και προφορικού λόγου (μονάδες 20)
 3. Πληρότητα, δημιουργικότητα και φαντασία απαντήσεων (μονάδες 20)
 4. Συνεργατικότητα και ομαδικό πνεύμα (μονάδες 20)
 5. Αξιοποίηση των δυνατοτήτων του ηλεκτρονικού περιβάλλοντος (μονάδες 20)
- Ο εκπαιδευτικός αξιολογεί τόσο την πορεία εργασίας και ανταπόκρισης των μαθητών όσο και την πορεία υλοποίησης και αποτελεσματικότητας του σεναρίου επισημαίνοντας αδυναμίες και προβαίνοντας σε διορθώσεις.

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ**ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ- ΟΜΑΔΑ Α'****1^η ώρα****1^η δραστηριότητα (κοινή δραστηριότητα για όλες τις ομάδες)**

- Να πληκτρολογήσετε τη διεύθυνση του Ψηφιακού Σχολείου και να αναζητήσετε το [Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων](#) στο οποίο θα βρείτε το λήμμα «Ρομαντισμός».
- Να δημιουργήσετε ένα πίνακα με τρεις στήλες και να καταγράψετε επιγραμματικά τα **χαρακτηριστικά του ρομαντισμού** για την Ευρώπη, την Επτανησιακή και την Αθηναϊκή Σχολή αντίστοιχα. (θεματογραφία, μορφή, γλώσσα, διάθεση).
- Να δημιουργήσετε μία Προβολή Παρουσίασης αναζητώντας εικαστικό στις παρακάτω διευθύνσεις.

[Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης, Ρομαντισμός](#)

[Εθνική πινακοθήκη, μόνιμη έκθεση παραρτήματος Ναυπλίου](#)

[Βικιπαίδεια](#) – ο Ρομαντισμός στις εικαστικές τέχνες

2^η ώρα**2^η δραστηριότητα**

- Αφού αντιγράψετε στο ηλεκτρονικό φύλλο εργασίας το ποίημα του Γ. Δροσίνη «*Το σπίτι σου*» από την [Ιστοσελίδα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών](#), να υπογραμμίσετε τα **μοτίβα – θέματα** του ρομαντισμού που εμφανίζονται στο ποίημα και να τα αναφέρετε με τη μορφή σχολίων στο περιθώριο του ηλεκτρονικού σας φύλλου (Αναθεώρηση → Δημιουργία σχολίου)
- Να τονίσετε με χρωματιστά στοιχεία δικής σας επιλογής τις συλλαβές που δημιουργούν την **ομοιοκαταληξία**, να την κατονομάσετε σε σχόλιο και να δημιουργήσετε υπερδεσμό με το ΠΟΘΕΓ και τα είδη της ομοιοκαταληξίας.
- Να **χρωματίσετε** τις λέξεις ανάλογα με το περιεχόμενό τους και το συναίσθημα που σας δημιουργούν, να αλλάξετε το μέγεθος της γραμματοσειράς ανάλογα με την βαρύτητα που έχει κάθε λέξη μέσα στο ποίημα, να καταργήσετε την ομοιοκαταληξία και να ανακατασκευάσετε το ποίημα δίνοντάς του μια πιο μοντέρνα διασκευή.

3^η δραστηριότητα

- Να υποδυθείτε τον ποιητή και να καταγράψετε σε ημερολογιακή σελίδα τα συναισθήματα – γεγονότα που οδήγησαν στη σύνθεση του ποιήματος.

Εναλλακτικά μπορείτε

- Να καταγράψετε τα συναισθήματα που σας δημιουργούνται ύστερα από την ανάγνωση και την επεξεργασία του ποιήματος και αφού απομονώσετε τους στίχους που προτιμάτε να δημιουργήσετε [Συννεφόμελο wordle](#). [Να προσέξετε τα χρώματα, το σχήμα και τη γραμματοσειρά που θα επιλέξετε].

Αφού αποθηκεύσετε τις εργασίες σας σε μνήμη USB, να τις αναρτήσετε στο ιστολόγιο της τάξης και να διατυπώσετε τεκμηριωμένες παρατηρήσεις/σχόλια για τις εργασίες των άλλων ομάδων.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΟΜΑΔΑ Β

1η διδακτική ώρα**1^η δραστηριότητα (κοινή δραστηριότητα για όλες τις ομάδες)**

- Να πληκτρολογήσετε τη διεύθυνση του Ψηφιακού Σχολείου και να αναζητήσετε το [Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων](#) στο οποίο θα βρείτε το λήμμα «Ρομαντισμός».
- Να δημιουργήσετε ένα πίνακα με τρεις στήλες και να καταγράψετε επιγραμματικά τα **χαρακτηριστικά του ρομαντισμού** για την Ευρώπη, την Επτανησιακή και την Αθηναϊκή Σχολή αντίστοιχα. (θεματογραφία, μορφή, γλώσσα, διάθεση).
- Να δημιουργήσετε μία Προβολή Παρουσίασης αναζητώντας εικαστικό στις παρακάτω διευθύνσεις.

[Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης, Ρομαντισμός](#)

[Εθνική πινακοθήκη, μόνιμη έκθεση παραρτήματος Ναυπλίου](#)

[Βικιπαίδεια](#) – ο Ρομαντισμός στις εικαστικές τέχνες

2η διδακτική ώρα**2^η δραστηριότητα**

- Αφού αντιγράψετε στο ηλεκτρονικό φύλλο εργασίας το ποίημα του Κώστα Κρυστάλλη «*Το μαρμαρωμένο βασιλόπουλο*» από την [Ιστοσελίδα του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών](#), να υπογραμμίσετε τα **μοτίβα – θέματα** του ρομαντισμού και να τα αναφέρετε με τη μορφή σχολίου (Αναθεώρηση – Δημιουργία σχολίου)
- Να τονίσετε με χρωματιστά στοιχεία δικής σας επιλογής τις συλλαβές που δημιουργούν την **ομοιοκαταληξία**, να την ονομάσετε και να δημιουργήσετε υπερδεσμό με το **ΠΟΘΕΓ** και τα είδη της ομοιοκαταληξίας.
- Να υπογραμμίσετε **2 σχήματα λόγου** και να τα κατονομάσετε με τη μορφή των σχολίων (Αναθεώρηση – Δημιουργία σχολίου).
- Να **χρωματίσετε** τις λέξεις του ποιήματος ανάλογα με το περιεχόμενό τους και το συναίσθημα που σας δημιουργούν, να αλλάξετε το μέγεθος της γραμματοσειράς ανάλογα με την βαρύτητα που έχει κάθε λέξη μέσα στο ποίημα και να γράψετε στο ηλεκτρονικό σας έγγραφο τη συνέχεια του ποιήματος σε πεζό με **μορφή παραμυθιού** (να δώσετε ονόματα στα πρόσωπα και να καταλήξετε σε όποιο τέλος προτιμάτε)

3^η δραστηριότητα

- Να υποδυθείτε τον ποιητή και να καταγράψετε σε ημερολογιακή σελίδα τα συναισθήματα – γεγονότα που οδήγησαν στη σύνθεση του ποιήματος

Εναλλακτικά μπορείτε

- Να εικονοποιήσετε το ποίημα με το πρόγραμμα **movie maker**. (Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στίχους από το ποίημα και εικόνες – πίνακες ρομαντικών ζωγράφων που θα αναζητήσετε στο Διαδίκτυο. Να επενδύσετε την ταινία σας με την κατάλληλη μουσική-μπορείτε να χρησιμοποιήσετε μουσική από τη «*Φανταστική Συμφωνία*» του Εκτόρ Μπερλιόζ με αναζήτηση στο You Tube).

Αφού αποθηκεύσετε τις εργασίες σας σε μνήμη USB, να τις αναρτήσετε στο ιστολόγιο της τάξης και να διατυπώσετε τεκμηριωμένες παρατηρήσεις/σχόλια για τις εργασίες των άλλων ομάδων.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΟΜΑΔΑ Γ΄

1η διδακτική ώρα

1η δραστηριότητα (κοινή δραστηριότητα για όλες τις ομάδες)

- Να πληκτρολογήσετε τη διεύθυνση του Ψηφιακού Σχολείου και να αναζητήσετε το [Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων](#) στο οποίο θα βρείτε το λήμμα «Ρομαντισμός».
- Να δημιουργήσετε ένα πίνακα με τρεις στήλες και να καταγράψετε επιγραμματικά τα **χαρακτηριστικά του ρομαντισμού** για την Ευρώπη, την Επτανησιακή και την Αθηναϊκή Σχολή αντίστοιχα. (θεματογραφία, μορφή, γλώσσα, διάθεση).
- Να δημιουργήσετε μία Προβολή Παρουσίασης αναζητώντας εικαστικό στις παρακάτω διευθύνσεις.

[Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης, Ρομαντισμός](#)

[Εθνική πινακοθήκη, μόνιμη έκθεση παραρτήματος Ναυπλίου](#)

[Βικιπαίδεια](#) – ο Ρομαντισμός στις εικαστικές τέχνες

2η διδακτική ώρα

2η δραστηριότητα

- Αφού αντιγράψετε στο ηλεκτρονικό φύλλο εργασίας το 1^ο απόσπασμα από το δεύτερο σχεδιάσμα των «*Ελεύθερων Πολιορκημένων*» από το [Ψηφιακό Σχολείο](#), να υπογραμμίσετε τα **μοτίβα – θέματα** του ρομαντισμού που εντοπίζετε και να τα αναφέρετε με τη μορφή σχολίου (Αναθεώρηση – Δημιουργία σχολίου)
- Να τονίσετε με χρωματιστά στοιχεία δικής σας επιλογής τις συλλαβές που δημιουργούν την **ομοιοκαταληξία**, να την ονομάσετε και να δημιουργήσετε υπερδεσμό με το **ΠΟΘΕΓ** και τα είδη της ομοιοκαταληξίας
- Να υπογραμμίσετε **2 σχήματα λόγου** και να τα κατονομάσετε με τη μορφή των σχολίων (Αναθεώρηση – Δημιουργία σχολίου).
- Να χρωματίσετε τις λέξεις του ποιήματος ανάλογα με το περιεχόμενό τους και το συναίσθημα που σας δημιουργούν, να αλλάξετε το μέγεθος της γραμματοσειράς ανάλογα με την βαρύτητα που έχει κάθε λέξη μέσα στο ποίημα, να καταργήσετε την ομοιοκαταληξία και να ανακατασκευάσετε το ποίημα δίνοντάς του μια πιο μοντέρνα διασκευή.

3η δραστηριότητα

- Να υποδυθείτε τον ποιητή και να καταγράψετε σε ημερολογιακή σελίδα τα συναισθήματα – γεγονότα που οδήγησαν στη σύνθεση του ποιήματος.

Εναλλακτικά μπορείτε

- Να εικονοποιήσετε το ποίημα με το πρόγραμμα **movie maker**. (Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στίχους από το ποίημα και πίνακες ρομαντικών ζωγράφων από την [Εθνική Πινακοθήκη](#) ή με ελεύθερη αναζήτηση στο Διαδίκτυο. Να επενδύσετε μουσικά την ταινία σας με την [μελοποίηση του Μαρκόπουλου από το You Tube](#)

Αφού αποθηκεύσετε τις εργασίες σας σε μνήμη USB, να τις αναρτήσετε στο ιστολόγιο της τάξης και να διατυπώσετε τεκμηριωμένες παρατηρήσεις/σχόλια για τις εργασίες των άλλων ομάδων.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΟΜΑΔΑ Δ

1η διδακτική ώρα

1^η δραστηριότητα (κοινή δραστηριότητα για όλες τις ομάδες)

- Να πληκτρολογήσετε τη διεύθυνση του Ψηφιακού Σχολείου και να αναζητήσετε το [Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων](#) στο οποίο θα βρείτε το λήμμα «Ρομαντισμός».
- Να δημιουργήσετε ένα πίνακα με τρεις στήλες και να καταγράψετε επιγραμματικά τα **χαρακτηριστικά του ρομαντισμού** για την Ευρώπη, την Επτανησιακή και την Αθηναϊκή Σχολή αντίστοιχα. (θεματογραφία, μορφή, γλώσσα, διάθεση).
- Να δημιουργήσετε μία Προβολή Παρουσίασης αναζητώντας εικαστικό στις παρακάτω διευθύνσεις.

[Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης. Ρομαντισμός](#)

[Εθνική πινακοθήκη, μόνιμη έκθεση παραρτήματος Ναυπλίου](#)

[Βικιπαίδεια](#) – ο Ρομαντισμός στις εικαστικές τέχνες

2η διδακτική ώρα

2^η δραστηριότητα

- Αφού αντιγράψετε τον «Πειρασμό» από το Γ' σχεδιάσμα των Ελεύθερων Πολιορκημένων του Δ. Σολωμού από την [Ιστοσελίδα του Σπουδαστηρίου του Νέου Ελληνισμού](#), να υπογραμμίσετε τα **μοτίβα – θέματα** του ρομαντισμού που εντοπίζετε και να τα αναφέρετε με τη μορφή σχολίου (Αναθεώρηση – Δημιουργία σχολίου)
- Να υπογραμμίσετε **4 σχήματα λόγου** και να τα κατονομάσετε με τη μορφή των σχολίων (Αναθεώρηση – Δημιουργία σχολίου).
- Να υπογραμμίσετε τις **εικόνες** που εντοπίζετε στο ποίημα
- Να χρωματίσετε τις λέξεις του ποιήματος ανάλογα με το περιεχόμενό τους και το συναίσθημα που σας δημιουργούν, να αλλάξετε το μέγεθος της γραμματοσειράς ανάλογα με την βαρύτητα που έχει κάθε λέξη μέσα στο ποίημα και να γράψετε ένα σύντομο ποιητικό κείμενο που θα δίνει φωνή στη Φεγγαροντυμένη.

3^η δραστηριότητα

- Να υποδυθείτε μια πολιορκημένη Μεσολογγίτισσα και να καταγράψετε σε ημερολογιακή σελίδα τα συναισθήματα και τις σκέψεις της κάτω από την επίδραση της φύσης.

Εναλλακτικά μπορείτε

- Να εικονοποιήσετε το ποίημα με το πρόγραμμα **movie maker**. (Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στίχους από το ποίημα και πίνακες ρομαντικών ζωγράφων με ελεύθερη αναζήτηση στο Διαδίκτυο). Να επενδύσετε την ταινία σας με την [ανάγνωση του κειμένου από την Ειρήνη Παππά από το Σπουδαστήριο του Νέου Ελληνισμού](#).

Αφού αποθηκεύσετε τις εργασίες σας σε μνήμη USB, να τις αναρτήσετε στο ιστολόγιο της τάξης και να διατυπώσετε τεκμηριωμένες παρατηρήσεις/σχόλια για τις εργασίες των άλλων ομάδων.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΟΜΑΔΑ Ε

1η διδακτική ώρα

1^η δραστηριότητα (κοινή δραστηριότητα για όλες τις ομάδες)

- Να πληκτρολογήσετε τη διεύθυνση του Ψηφιακού Σχολείου και να αναζητήσετε το [Λεξικό Λογοτεχνικών Όρων](#) στο οποίο θα βρείτε το λήμμα «Ρομαντισμός».
- Να δημιουργήσετε ένα πίνακα με τρεις στήλες και να καταγράψετε επιγραμματικά τα **χαρακτηριστικά του ρομαντισμού** για την Ευρώπη, την Επτανησιακή και την Αθηναϊκή Σχολή αντίστοιχα. (Θεματογραφία, μορφή, γλώσσα, διάθεση).
- Να δημιουργήσετε μία Προβολή Παρουσίασης αναζητώντας εικαστικό στις παρακάτω διευθύνσεις.

[Μητροπολιτικό Μουσείο Τέχνης, Ρομαντισμός](#)

[Εθνική πινακοθήκη, μόνιμη έκθεση παραρτήματος Ναυπλίου](#)

[Βικιπαίδεια](#) – ο Ρομαντισμός στις εικαστικές τέχνες

2η διδακτική ώρα

2^η δραστηριότητα

- Αφού αντιγράψετε στο ηλεκτρονικό σας έγγραφο από το [Ψηφιακό Σχολείο το ποίημα του Γιόχαν Βόλφγκανγκ Γκαίτε «Το Εξωτικό»](#), να υπογραμμίσετε τα **μοτίβα – θέματα** του ρομαντισμού που εντοπίζετε και να τα αναφέρετε με τη μορφή σχολίου (Αναθεώρηση – Δημιουργία σχολίου)
- Να υπογραμμίσετε **2 σχήματα λόγου** και να τα κατονομάσετε με τη μορφή των σχολίων (Αναθεώρηση – Δημιουργία σχολίου).
- Να τονίσετε με χρωματιστά στοιχεία δικής σας επιλογής τις συλλαβές που δημιουργούν την **ομοιοκαταληξία**, να την ονομάσετε και να δημιουργήσετε υπερδεσμό με το **ΠΟΘΕΓ** και τα είδη της ομοιοκαταληξίας
- Να **χρωματίσετε** τις λέξεις του ποιήματος ανάλογα με το περιεχόμενό τους και το συναίσθημα που σας δημιουργούν, να αλλάξετε το μέγεθος της γραμματοσειράς ανάλογα με την βαρύτητα που έχει κάθε λέξη μέσα στο ποίημα.

3^η δραστηριότητα

- Να υποδυθείτε τον πατέρα και να καταγράψετε σε ημερολογιακή σελίδα τα συναισθήματα και τις σκέψεις του μετά το θάνατο του γιου του.

Εναλλακτικά μπορείτε

- Να εικονοποιήσετε το ποίημα με το πρόγραμμα **movie maker**. (Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε στίχους από το ποίημα και πίνακες ρομαντικών ζωγράφων με ελεύθερη

αναζήτηση στο Διαδίκτυο). Να επενδύσετε την ταινία σας με μουσική από όποιο γερμανό μουσικό της αντίστοιχης περιόδου θέλετε από το You Tube.

Αφού αποθηκεύσετε τις εργασίες σας σε μνήμη USB, να τις αναρτήσετε στο ιστολόγιο της τάξης και να διατυπώσετε τεκμηριωμένες παρατηρήσεις/σχόλια για τις εργασίες των άλλων ομάδων.

Βιβλιογραφία - Δικτυογραφία

1. Αποστολίδου Β. (2012). Η Λογοτεχνία στα νέα περιβάλλοντα των ΤΠΕ: [Κυβερνολογοτεχνία και e-books, ψηφιακές κοινότητες αναγνωστών, δημιουργική γραφή και αφήγηση στον ψηφιακό κόσμο](#). Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Θεσσαλονίκη 2012.
2. Βέτσιος Ε.: [Αξιοποίηση εργαλείων web 2.0 στη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων](#), Πρακτικά 3ου Πανελληνίου Συνεδρίου Ημαθίας
3. Γιακουμάτου Τ. (2002). [Η Λογοτεχνία Μεταναστεύει στο Διαδίκτυο: Ανοιχτά Ερωτήματα και Νέα Δεδομένα](#). Ανακοίνωση στο 3^ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση» Ρόδος 26-29/9/2002. Από τον ιστότοπο της Τ. Γιακουμάτου (<http://www.netschoolbook.gr/published.html>).
4. Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης. Τεύχος 3: Κλάδος ΠΕ02, Γ΄ Έκδοση Αναθεωρημένη. Πάτρα, Φεβρουάριος 2014.
5. Κολίτση Φ. [Σχέδιο Μαθήματος : Λογοτεχνία, Ιστολόγιο Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης, 3^ο Τμήμα Φιλολόγων Νίκαιας](#)
6. Ματσαγγούρας, Η.(1998). *Θεωρία και πράξη της Διδασκαλίας. Τόμος Β΄. Στρατηγικές Διδασκαλίας. Από την Πληροφόρηση στην Κριτική Σκέψη*. Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg
7. Νέζη Μ. [e-διδασκική: Νέες Τεχνολογίες και Διδασκαλία της Λογοτεχνίας](#). 2ο Πανελλήνιο Συνέδριο "Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση" Πάτρα 2000.
8. Μουλά Ε. (2012). [Αναζητώντας τη δημιουργικότητα στη διδασκαλία της λογοτεχνίας στη δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: Ο επαναπροσδιορισμός της δημιουργικής «γραφής» στην μεταμοντέρνα πραγματικότητα και την «ψηφιακή» εκπαιδευτική τάξη πραγμάτων](#). Εργαστήριο Λόγου και Πολιτισμού Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας.
9. Παντζαρέλας Π. (2012). [Τα βασικά εργαλεία των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Λογοτεχνίας και οι χρήσεις τους: Περιβάλλοντα παραγωγής λόγου, Λογισμικό Παρουσίασης και Διαδίκτυο](#). Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, Θεσσαλονίκη 2012.
10. Νέο Σχολείο, με ευθύνη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου. [Πρόγραμμα σπουδών για τη διδασκαλία της λογοτεχνίας στην υποχρεωτική εκπαίδευση, οδηγός για τον εκπαιδευτικό](#).
11. Προκοπίου Κ. [Η αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στην προσέγγιση των Κειμένων Νεοελληνικής Λογοτεχνίας του Γυμνασίου](#). Πρακτικά 3^{ου} Πανελληνίου Συνεδρίου Ημαθίας, «Αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνιών στη διδακτική πράξη»
12. Χοντολίδου Ε. Διδασκαλία σε ομάδες (28). Ιστοσελίδα [Κλειδιά και Αντικλειδιά](#)

13. Χοντολίδου Ε. *Διδασκαλία και αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών (30)*. Ιστοσελίδα [Κλειδιά και Αντικλείδια](#)

Συμπεράσματα - Κριτική

Το σενάριο εφαρμόστηκε σε ένα τμήμα της Α' Λυκείου. Αρχικά υπήρξε ενθουσιασμός με την μετάβαση από την αίθουσα διδασκαλίας στο Εργαστήριο Πληροφορικής και τη χρήση των υπολογιστών. Ωστόσο προέκυψαν προβλήματα και αμηχανία κατά τη διάρκεια της ομαδικής εργασίας και την ανάληψης συγκεκριμένων ρόλων στο πλαίσιο των ομάδων. Κατά τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου έγιναν τροποποιήσεις και αλλαγές στους ρόλους που είχαν αναλάβει οι μαθητές και προσαρμόστηκαν γρήγορα στα δεδομένα. Δυσκολίες προέκυψαν στη χρήση των ηλεκτρονικών εργαλείων, ειδικά στις ομάδες που οι μαθητές δεν ήταν πολύ καλά εξοικειωμένοι, αλλά με τη συνεργασία της διδάσκουσας καθώς και του καθηγητή Πληροφορικής γρήγορα αντιμετωπίστηκαν. Οι μαθητές έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και ένιωσαν έκπληξη με την διαφορετική προσέγγιση της λογοτεχνίας μέσω των ΤΠΕ. Μάλιστα συμμετείχε η πλειοψηφία των μαθητών και υπήρξε δημιουργική ανταλλαγή ιδεών και προτάσεων.